

«КОРЕЙСЬКЕ ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО» ТА ЗАВДАННЯ ДЛЯ УКРАЇНИ

*Мар'яна Смеречанська,
м. Львів*

Навчальний предмет: Історія / Громадянська освіта / Географія

Клас: 10–11 клас

Очікувані результати пізнавальної діяльності учнів:

Знати: ключові поняття: «економічне диво», «чеболь», «державна індустріалізація»; основні етапи економічного розвитку Південної Кореї у другій половині ХХ ст.; особливості економічної моделі Кореї: співпраця держави і великого бізнесу, експортна стратегія.

Розуміти: вплив ментальності, освітнього рівня та державної політики на економічний розвиток країни; відмінності між корейською та українською моделями розвитку; можливості адаптації чужого досвіду до українських реалій.

Уміти: аналізувати джерела та виявляти причинно-наслідкові зв'язки; презентувати ідеї у формі мініпроектів або мінідосліджень; аргументовано висловлювати власну думку щодо шляхів повосенної відбудови України; працювати в групі, формувати колективні висновки.

Розвивати: критичне мислення; креативність; комунікативні навички; здатність до порівняльного аналізу та міждисциплінарного мислення.

Ставлення: формування національної ідентичності та гордості за можливості українського народу; розуміння важливості освіти, праці, дисципліни та державної злагожденості як запоруки розвитку держави.

Час: 45 хвилин

Задум уроку:

Після Корейської війни 1950–1953 рр. Південна Корея опинилася в руїнах: країна зазнала великих людських втрат, її економіка та інфраструктура були практично знищені, політична ситуація залишалася нестабільною. У таких умовах відбудова здавалася малоімовірною. Однак упродовж кількох десятиліть країна продемонструвала стрімке економічне зростання, яке увійшло в історію під назвою «корейське економічне диво».

Сьогодні цей досвід надзвичайно актуальний для України, яка проходить власний шлях спротиву й готується до масштабної повосенної відбудови. Проте пряме копіювання моделей

розвитку неможливе — кожна держава має формувати унікальну стратегію, спираючись на специфіку, національні риси та історичний досвід. Завдання уроку — проаналізувати чинники корейського прориву, з'ясувати, що саме може бути адаптовано для українських реалій, і сформулювати бачення майбутнього України.

Заняття побудоване на трьох сюжетах:

Сюжет 1: Національні риси південнокорейців і українців — як ментальність впливає на економіку;

Сюжет 2: Державна політика та економічна модель Кореї — уроки для України;

Сюжет 3: Взаємодія з великим бізнесом: «олігархія» як загроза чи ресурс.

Протягом уроку учні аналізують історичні приклади, працюють з джерелами, дискутують і презентують власне бачення економічного відновлення України, водночас удосконалюючи навички критичного, історичного та системного мислення.

Внутрішньопредметні та міжпредметні зв'язки:

- **Громадянська освіта:** розгляд поняття державної політики, формування відповідального громадянина — *Підручник: Громадянська освіта (інтегрований курс, рівень стандарту), 10 клас / П.В. Вербицька, О.В. Волошенюк та ін. — Київ: Літера ЛТД, 2018. — С. 130–148.*
[Джерело](#)
- **Географія:** аналіз ресурсного потенціалу країн, просторовий розвиток, експортноорієнтована модель — *Підручник: Географія (рівень стандарту), 10 клас / В.М. Бойко, Ю.С. Брайчевський, Б.П. Яценко. — Ірпінь: Видавництво «Перун», 2018. — С. 109–127.*
[Джерело](#)
- **Історія:** порівняльна характеристика моделей повоєнної відбудови у світі, «економічні дива», досвід Східної Азії — *Підручник: Історія України і світ (інтегрований курс, рівень стандарту), 11 клас / М.М. Мудрий, О.І. Аркуша. — Київ: Генеза, 2019. — С. 81–93.*
[Джерело](#)

Ресурси:

Відео:

- «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» — відеоматеріал до курсу за вибором учнів
Переглянути на платформі ІМЗО

Публікації:

- Корсунський С. «Як нації відновлюються: досвід Східної Азії» — Харків: Віват, 2013. — 192 с.
  - Стазвелл Д. «Чому Азії вдалось. Успіхи і невдачі найдинамічнішого регіону світу» — Київ: Наш Формат, 2017. — 448 с.
  - Новіков В. «Післявоєнна економічна політика Південної Кореї як модель для України» (аналітична стаття)
  - Інтерв'ю з послом Республіки Корея Пак Ро Бьоком (фрагменти адаптовані для роботи в класі)
- Ілюстрації, карти, візуальні матеріали:**
- «Корея: 1950-ті – сьогодні» (історико-географічні карти та інфографіка — на основі курсу ІМЗО)
  - Власні візуалізації учнів (схеми, плакати, Canva, Jamboard тощо)

Оцінювання

Після завершення Сюжету 2 оцінювання здійснюється за індивідуальними критеріями (до 12 балів):

Критерій	Оцінка
Чи приймав учасник участь в обговоренні	0–3
Чи вносив учасник раціональні пропозиції	0–3
Чи пропонував учасник варіанти відповіді до джерела	0–3
Чи відповідав на питання під час колективної дискусії	0–3

- Після завершення Сюжетів 1 та 3 вчитель оцінює учнів усно за такими критеріями:

Критерій	Бали
Влучність назви та обраного стилю	1 або 0,5
Достовірність інформації	2 або 1
Апеляція до джерел під час аргументування власної думки	3 / 1 / 0.5
Відсутність оціночної, дискримінаційної лексики або мови ворожнечі	до 3
Об'єктивність подання інформації	1–3

- *Форми зворотного зв'язку:* коментар вчителя, групова рефлексія, порівняння з очікуваннями учнів.

Організація учнівської діяльності :

Перед проведенням уроку учні отримують випереджальні завдання:

1. Повторити матеріал попередніх уроків з теми з посібника *«Республіка Корея: історія дива на річці Хан»*, Тема 4: «Економічне диво за одне покоління»;
2. Опрацювати адаптований фрагмент із статті В. Новікова *«Коротка історія корейської олігархії. Генерал та кабелі»*.

Урок організовано у три основні етапи відповідно до сюжетних ліній:

Етап 1. Порівняння ментальностей (Сюжет 1):

- Учні поділяються на дві великі групи.
- Група 1 працює зі схемою з пропусками про національні риси корейців (інтерв'ю з послом Пак Ро Бьоком).
- Група 2 — з фрагментом статті Б. Роуена, створює плакат або цифрову візуалізацію (Canva, Jamboard тощо).
- Після презентації результатів відбувається колективне обговорення: *«Які з цих рис притаманні українцям?»*, *«Що вплинуло на формування менталітету?»*

Етап 2. Робота з джерелом (Сюжет 2):

- Робота в парах або малих групах.
- Кожна група отримує фрагмент тексту (попередньо підготовлений учителем).
- Учні заповнюють **бланк-питальник**, аналізуючи власний критерій (безпека, індустріалізація, експорт тощо).
- Якщо можливо — працюють у Google-таблиці, щоб бачити результати інших.

Етап 3. Аналітична реконструкція (Сюжет 3):

- Напередодні клас поділено на чотири групи.
- Завдання: створити «фальсифіковану» статтю за мотивами джерела, включивши неточності або перекручення.
- На уроці групи обмінюються «фальсифікатами» й вносять до них виправлення.
- У фіналі — обговорення та створення усного ТОП-3 рішень для повоєнного розвитку України на основі корейського досвіду.

Змістові наголоси:

Вивчення економічного розвитку Південної Кореї через призму державної політики та національної ментальності; Порівняння із сучасними викликами для України; Усвідомлення значення освіченості, працьовитості, стратегічного планування.

Проблеми, що розв'язуються:

- Як розвиватися після війни?
- Що є ключем до економічного успіху?
- Яку роль грає культура, освіта і влада у розвитку держави?

Сценарій заняття:

Сюжет 1. Освіта та працьовитість (аналіз цінностей) — 15 хв.

- Вступне питання: Які якості народу сприяють розквіту країни?

Прогнозовані відповіді учнів:

- працьовитість
- відповідальність
- патріотизм
- дисциплінованість
- освіта / освіченість
- інноваційність
- згуртованість
- підтримка держави
- бажання вчитися і змінюватися
- взаємоповага

Методичний

акцент:

Учитель уточнює, що ці риси ми можемо розглядати не лише як особисті, а й **національні цінності**, які формують культуру народу.

- Перегляд уривку докум. фільму (2–3 хв) «Історія дива на річці Хан» — документальний проєкт до курсу «Республіка Корея: історія дива на річці Хан» .

Інструкція перед переглядом:

“Під час перегляду зверніть увагу на те, які цінності показані у способі життя корейців, у їхній поведінці, ставленні до праці та навчання.”

- Робота в групах: які цінності корейців можна вважати секретом їхнього успіху?

Формат: Робота в 3–4 мінігрупах по 4–5 осіб

Завдання групам:

На основі відео та вступного обговорення визначте 3–5 цінностей, які, на вашу думку, допомогли Південній Кореї досягти економічного дива.

Оформлення результатів:

- Група 1 — створює *інтелект-карту* (на ватмані або в Canva / Miro / Jamboard)
- Група 2 — робить *агітаційний плакат* «Цінності нації-переможця»
- Група 3 — пише *короткий маніфест / 5 правил успішної нації*
- Група 4 — готує *міні-драму / сценку* про молодь, яка вірить у відбудову країни

Навідні запитання для груп:

- Які якості корейського суспільства стали фундаментом для розвитку?
- Чи були ці якості вродженими, чи сформованими через систему?
- Як ці риси можна порівняти з українським суспільством?

- Презентація на дошці / Google Jamboard

Кожна група коротко (1–2 хв) презентує результат.

Перевага такого підходу:

- Формується **глибоке розуміння національних цінностей**,
- Відбувається **трансформація знань у практику**,
- Створюється **емоційне залучення** до теми уроку,

Сюжет 2. Державна стратегія та чеболі (джерела і аналіз) — 15 хв.

- Міні-лекція: що таке чеболь, як держава стимулювала Samsung, Hyundai тощо.

Чеболь (кор. **재벌**) — це велика сімейна корпорація, яка контролює десятки пов'язаних підприємств. Найвідоміші приклади — Samsung, Hyundai, LG.

“Після Корейської війни уряд Пак Чон Хі обрав курс на індустріалізацію. Держава надавала великим компаніям — чеболям — податкові пільги, дешеві кредити, монополії на імпорт і експорт. Взамін компанії брали участь у реалізації державних економічних програм. Це був симбіоз: держава підтримує бізнес, а бізнес будує державу.”

Цитата для аналізу:

“Samsung починала як компанія з продажу сушеної риби. Через 30 років — це світовий лідер в електроніці.”

- Робота з текстом (факти, цитати).

Форма роботи: Робота в парах або мінігрупах

Завдання: Кожна група/пара отримує уривок тексту з джерела (стаття, інтерв'ю або адаптований історичний фрагмент).

Інструкція:

- Знайти і підкреслити 2–3 факти або цитати, що показують роль держави в економічному прориві
- Записати у зошит короткі висновки: «Що зробила держава? Що зробив бізнес? Як це вплинуло на розвиток?»

Прогнозовані висновки учнів:

- “Держава створила умови для зростання корпорацій”
  - “Експорт став ключем до зростання”
  - “Без взаємодії з державою корпорації не змогли б досягти успіху”
- Підсумок: схема логічної моделі: Держава → бізнес → експорт → прорив.

Зразок схеми на дошці або в презентації:

ДЕРЖАВА

↓ (пільги, стратегія, контроль)

БІЗНЕС / ЧЕБОЛІ

↓ (виробництво, інновації, відповідальність)

ЕКСПОРТ

↓ (прибуток, репутація, розвиток)

ЕКОНОМІЧНЕ ДИВО

Учитель підсумовує: “Модель Кореї — це приклад, коли держава та бізнес не воюють, а співпрацюють.”

Сюжет 3. План для України (12 хв.)

1. Групова творча робота (8 хв.)

Завдання: На основі аналізу корейського досвіду (державна підтримка, роль освіти, чеболі, експорт, індустріалізація) розробити **міні-план економічного відновлення України**.

Формат: Клас ділиться на 3–4 команди. Кожна команда отримує аркуш (або онлайн-документ), в якому зазначено 4 ключові сфери для планування:

Приклад структури міні-плану:

1. **Освіта та людський капітал** – Як зробити освіту рушієм розвитку?
 Наприклад: інвестувати в ІТ, технічні виші, освіту в громадах

2. **Підтримка бізнесу** – Як стимулювати розвиток українських компаній?

▶ Наприклад: податкові пільги для експортерів, підтримка малого бізнесу, прозора конкуренція

3. **Роль держави** – Як влада має сприяти відновленню?

▶ Наприклад: стратегічне планування, боротьба з корупцією, держзамовлення на інфраструктуру

4. **Експорт і міжнародна інтеграція** – Як вийти на глобальні ринки?

▶ Наприклад: створення технопарків, брендинг країни, розвиток логістики

Учитель пояснює: “Ми не просто копіюємо Корею, а беремо те, що нам близьке. Створіть план для України — таку модель, яка буде ефективною у наших умовах.”

2. Презентація результатів (4 хв.)

Кожна група презентує свій міні-план. Можна:

- усно зачитати план (на 1–2 хвилини), або
- оформити його як інфографіку / схему / дорожню карту (в Canva, Jamboard або вручну на аркуші).

Прогнозовані ідеї учнів:

- “Освіта має стати пріоритетом, бо це вклад у майбутнє”
- “Ми можемо зробити ставку на аграрний експорт + технології”
- “Україна має підтримати бізнес, як Південна Корея – чеболі”
- “Держава повинна не заважати, а направляти розвиток”

Учитель підсумовує: “Справжній план розвитку — це коли є цінності, ресурси і бачення. Ви щойно створили своє бачення нової України — це вже крок до майбутнього.”

Узагальнення та рефлексія (5 хв.)

- Підсумкове питання: Що ми можемо запозичити? Яка ідея — найреальніша?
- Вправа: “Закінчи речення — Я вважаю, що після війни Україна зможе...”

Додаток 1.

Кожна група або пара отримує один з наведених нижче фрагментів для аналізу. Завдання: знайти 2–3 факти або цитати, які демонструють роль держави у економічному зростанні Південної Кореї, та коротко сформулювати висновки: 'Що зробила держава? Що зробив бізнес? Як це вплинуло на розвиток?'

Фрагмент 1

Після військового перевороту 1961 року генерал Пак Чон Хі започаткував систему п'ятирічних економічних планів. Його уряд вирішив зробити ставку на індустріалізацію, експорт і централізоване державне управління. Корейським компаніям пропонували дешеві кредити та звільнення від податків за умови виконання планів експорту.

Фрагмент 2

Уряд Південної Кореї уклав угоди з великими сімейними корпораціями, зокрема з Samsung та Hyundai. Угода передбачала, що держава забезпечує підтримку і ресурси, а бізнес виконує конкретні інфраструктурні або виробничі завдання. Таким чином держава не просто спостерігала за ринком, а активно ним керувала.

Фрагмент 3

Економічна модель Південної Кореї передбачала строгу дисципліну та контроль. Уряд втручався у ціноутворення, регулював валюту, встановлював пріоритети для кредитування. За допомогою державних банків бізнес отримував пільгові умови фінансування.

Фрагмент 4

Чеболі стали головними інструментами втілення економічної політики. Наприклад, компанія Hyundai будувала дороги, порти та заводи. Уряд гарантував їм кредити, землю і навіть захищав від конкуренції. Це створювало тісний зв'язок між державою і приватним сектором.

Фрагмент 5

Незважаючи на економічний авторитаризм, Південна Корея не замикалася в собі. Влада активно шукала іноземні інвестиції, налагоджувала дипломатичні зв'язки для розширення експорту. Таким чином, держава була головним двигуном інтеграції у світову економіку.

Завдання: Прочитайте уривок, який отримала ваша група. Знайдіть 2–3 факти або цитати, які показують, як держава впливала на економічний розвиток Південної Кореї. Заповніть таблицю, навівши приклади ролі держави, дій бізнесу та наслідків для країни.

Що зробила держава?	Що зробив бізнес?	Який результат для країни?